

מראי מקומות- מנחות צ"א

תרי קראי- פרש"י בכת"י, דאשם מצורע בא להכשירו לבוא אל המחנה, וחטאת מצורע בא לכפר (וע"ש שיש ט"ס בדבריו, ועכ"פ זה יוצא מדבריו). והק' החק נתן, איך אמרי' דחטאת מצורע בא רק לכפר ולא להכשיר, הא אמרי' בכריתות (כ"ח) דמצורע נגעו מכפר בשבילו, ומה דמייתי לחטאת הוא כדי להתירו באכילת קדשים. וא"כ, נמצא דשפיר הוי חטאת מצורע בא לכפר וכמו הא דנזיר, וא"כ למה בעינן תרי קראי, והניח בצ"ע. וע' בעולת שלמה דצייד לומר דאולי החטאת ג"כ מכפר, מלבד מה דבא להכשיר, וא"כ בזה סגי לחלקו מאשם, ולכן צריך ב' קראי, אבל כ' דמהגמ' הנ"ל לכאור' משמע דאינו מכפר כלל, דהנגע מכפר, והקרבת אינו אלא להכשיר, וצ"ע.

(1) ואימא זו עולת יולדת- כ' הקרן אורה, דלכאור' יהי' משמע מזה דרק עולת יולדת יהי' צריך נסכים, ולא עולת מצורע. אלא דהק' דאיך שייך לומר כן, הרי אי מרבין מלזבח חטאת ואשם מצורע, ודאי עולת מצורע ג"כ יש לה נסכים. ות"י דכוונת הגמ' הי' להק' כזה, דאולי לעולם אין הדרשה דעולה מרבה עולת מצורע, אלא לרבות עולת יולדת, אבל עולת מצורע נלמד מק"ו מחטאת ואשם מצורע. וע"ז ת"י הגמ' דעולת יולדת נלמד מסיפא דקרא, וע"כ דרישא דקרא מיירי בחטאת מצורע, ועכצ"ל דמלתא דאתיא בק"ו טרח וכ' לה קרא. ורבא משני, איזהו דבר שצריך ג' ריבויין, ע"כ עולת מצורע, וא"כ בלא"ה צריכין לומר דקרא אתי לעולת מצורע (וגם לפי זה צ"ל דמלתא דאתיא בק"ו טרח וכ' לה קרא).

(2) סד"א הנ"מ דציבור, אבל דיחיד לא- דהיינו, דאף דאמרי' דקרבת יחיד מביא נסכים, אבל אולי קרבת יחיד דקבע לה זמן אין צריך נסכים. אולם עדיין ק', הא כבר מרבין דעולת ראיי' וקרבת חגיגה צריכין נסכים, אף שהם חיובים ביו"ט וקרבת יחיד הם. וכבר עמד בזה העולת שלמה, וכ' דשאני קרבת

(א) ולר' יאשי' דאמר אע"ג דלא כתיב יחידו כמאן דכתי' יחידו דמי, ליבעי קרא- הק' החק נתן, מאי קא פריך לר' יאשי', הרי לא נתמעט עופות מנסכים לפי ר' יאשי' אלא מלשון הפסוק דכתי' מן הבקר ומן הצאן, דמשמע דוקא בקר וצאן אבל עוף לא, וא"כ נמצא דאכתי אייתר תיבת "או", וא"כ נילף מינה לחלק, וע"ש מה שהאריך בזה, וסיים בצ"ע. וע"ע בחי' הרשב"א דהק' כן, וע"ש מש"כ לתרץ.

(ב) ור' יאשי', האי מן הבקר או מן הצאן למה לי- הק' הצאן קדשים, הא לעיל קאמר דלר' יונתן איצטריך מן הבקר לומר דאפי' בסתמא אי בעי כך לייתי, וא"כ יש להק', ור' יאשי' הך סברא מנלי', אע"כ צ"ל דלר' יאשי' ילפי' זה מאו, דאפי' בסתמא אי בעי הך לייתי, והניח בצ"ע.

(ג) עולה זו עולת מצורע- הק' הטהרת הקודש, מאחר דמרבין לעיל דכל שכיוצא בו נדבה צריך נסכים, א"כ ה"ה עולת מצורע, וא"כ למה צריך קרא מיוחד לעולת מצורע, וע"ש מש"כ לתרץ.

(ד) ושלשה עשרונים סלת מנחה, במנחה הבאה עם הזבח הכתוב מדבר, וכו'- ויש לעי', הרי הכתוב דיבר במנחה הבאה עם קרבן מצורע, מהו השאלה אם נחשב באה עם הקרבן או לא. וע' ברש"ש דדייק מפרש"י (למעלה) דהנפק"מ אם באה עם הזבח או לא היינו אם צריך להקריבו עם הזבח בפועל, שהרי זה ודאי אינו, דהא קיי"ל דאדם מביא זבחו היום ונסכיו אף לאחר כמה ימים. ולכן פי' הרש"ש דהנפק"מ הוא דאם הם מנחה להזבחים, א"כ אז צריכין רביעית ההין שמן לכל עשרון, וכ"א קרבין בפנ"ע ואסור לערבן, אבל אם היא באה בפנ"ע אז הכל קרבין בב"א, ואין צריכין אלא חצי ההין לכולה, כדין המתנדב מנחת נסכים לפר.

(ה) הני מילי היכא דתרוייהו כי הדדי נינהו, אבל היכא דאשם להכשיר וחטאת לכפר, בעינן

הוא, וע"ש שהניח בקו' מנין להרמב"ם דין זה דאיל יותר מב' שנים פסול להקרבה.

אלו דהקרבתן בכנופיא הוא, ולכן חשיבי קרבנות ציבור.

(ח) הקריבו, מביא עליו נסכי איל ואינו עולה מזבחו- הק' הקרן אורה (באמצע דבריו על תוס'), בשלמא למ"ד דפלגס ברי' בפנ"ע הוא, שפיר מובן למה אינו יוצא ידי חובתו, אבל לפי מ"ד דספק הוא, למה אינו יוצא עכ"פ מספק, ולא יהי' צריך להביא עוד קרבן. ותי' דכיון דיכול להביא אחר ולהתנות עליו, א"כ אמרי' דאינו יוצא ידי חובתו עד שעושה כן. אלא דהק', מ"מ זה א"ש רק אם נדר להביא איל, דאינו יוצא אם כבש הוא. אבל אם נדר להביא כבש, דקיי"ל דנדר להביא קטן והביא גדול דיצא, וא"כ ממ"נ יצא ידי חובתו (אם ספק הוא). וכ' לדחוק דצריכין לומר דמיירי שהי' עליו חיוב להביא כבש, ולא מצד נדר שנדר. וע"ש שכ' להק' עוד מהגמ' בחולין, וכ' דהצד דאינו יוצא הוא דשמא ברי' הוא (דאף למ"ד דספק הוא, צידד דאולי באמת ברי' הוא). ואף דגם אם ברי' הוא, ודאי גדול טפי מכבש, מ"מ י"ל דאם ברי' הוא דאינו ראוי להקרבה כלל (ולא כמ"ד דברי' ודאי הוא, דס"ל דהתורה ריבה פלגס לחיוב נסכים), ע"ש באריכות.

(ט) יכול נחלק בין נסכי בן שנים לנסכי בן שלש, וכי- ע' במשנה למלך (איסורי מזבח ב', ו'), שכ' לדון במש"כ הרמב"ם שיש פסול זקנה בקרבן, מהו הגדר של זקנה. והביא מש"כ הרמב"ם בהל' מעה"ק (א', י"א) דמשמע דתלוי בשנים, ולא כמו פסול באדם, דתלוי בזמן שהוא רותתת, ותמה המשנל"מ ע"ז, הא מוכח דבקדשים אין שנים פוסלים בהם (חוץ מאיזה קרבנות דצריכין להיות באיזה גיל). וכ' המשנה למלך להוכיח מסוגיין דדברי הרמב"ם דהקרבתן פסול בשנים הוי דין דרבנן, שהרי הרמב"ם במעה"ק שם כ' דאיל שהוא למעלה מב' שנים פסול להקרבה. ובוזה אין שייך לומר שהוא פסול דאורייתא, שהרי בסוגיין מבואר דהי' ה"א לחלק באין איל בין שנים לאיל בן שלש לענין נסכים, ואם אי' דהפסול איל הוא מן התורה, א"כ מה שייך לדון אם יש לאיל בן שלש נסכים, הרי קרבן פסול הוא. אע"כ צריכין לומר דפסול דרבנן